

Keskinoğlu Tavukçuluk ve Damızlık
İşletmeleri Sanayi ve Ticaret Anonim
Şirketi, Türkiye

Yumurta Tavukçuluğu Tesisi Projesi
Teknik Olmayan Özet

Keskinoğlu
Akhisar, Türkiye
için hazırlanmıştır

Hazırlayan:
ENVIRON UK Ltd.

Tarih:
Ağustos 2012

Proje veya Sayı No:
UK14-17009

İçindekiler

	Sayfa
1 Giriş	1
2 Proje Tanımı	2
2.1 Genel Bakış	2
2.2 Çevresel Özellikler	4
2.3 Sosyo-Ekonomik Özellikler	5
3 Bulguların Özeti	6
3.1 Genel Bakış	6
3.2 Mevcut Faaliyetler	6
3.3 Planlanan Faaliyetler	8
3.4 Kojenerasyon Santrali	8
3.5 Otomatik Soğuk Hava Deposu	9
3.6 Yumurta Üretimi	9
3.7 Kuluçkahane	11
3.8 Yumurta Kırma ve Pastörizasyon	12
3.9 Lojistik Merkezi	12
3.10 Gübre Kurutma Sistemi	13
3.11 Canlı Tavuk Taşıma Modernizasyonu	13
3.12 Kapaklı Yarka Yetiştirme Tesisi	14
4 Eylem Planı Özeti	17
4.1 Çevresel ve Sosyal Eylem Planı (ÇSEP)	17
4.2 Paydaş Katılım Planı	17
5 Özet	20

1 Giriş

Keskinoğlu Tavukçuluk ve Damızlık İşletmeleri Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi (Keskinoğlu veya “Şirket”) Türkiye’nin Akhisar bölgesinde yer alan ve tavuk yetiştiriciliği, yumurta üretimi ile kesimini de kapsayan mevcut üretim kapasitesini arttırmayı planlamaktadır.

Keskinoğlu’nun kapasite genişletme programı tamamlandığında, yumurta üretim kapasitesi günlük 2 milyon yumurtadan 5 milyon yumurtaya çıkacaktır.

Keskinoğlu kapasite genişletme programını Avrupa İmar ve Kalkınma Bankası’ndan (AIKB) alacağı finansal destek ile gerçekleştirmeyi planlamaktadır. AİKB’den alınacak kredi Şirket’in aşağıda belirtilen ve 2011-2012 dönemini kapsayan kapasite genişletme programına gerekli desteği sağlayacaktır:

- Kojenerasyon: Akhisar Organize Sanayi Bölgesi’nde (OSB) yeni bir kojenerasyon santrali ve Akhisar’daki İşleme Sahası’nda halihazırda faaliyette bulunan kojenerasyon santralının geliştirilmesi;
- Akhisar’da bulunan İşleme Sahası’nın yanında soğuk depolama için kurulacak olan otomatik ambar;
- Yumurta Üretimi: Rahmiye’de yumurta üretiminin artırılması ve yumurta paketleme tesisi;
- Tavuk Yetiştiriciliği: Kapaklı’daki mevcut etlik piliç damızlık tesislerinin 10 yarkahaneye dönüştürülmesi planlanmaktadır; 10 yarkahane toplam 900.000 tavuğun yetiştirilmesi planlanmaktadır;
- Kuluçkahane: Kayışlar’da yeni bir kuluçkahane kurulması (3.aşama);
- Yumurta kırma ve pastörizasyon: Akhisar’daki mevcut İşleme Sahası’nın yanında kurulacak yeni bir yumurta kırma ve pastörizasyon ünitesi;
- Gübre kurutma sistemi: Bütün kümeslerde çevresel koşulların iyileştirilmesi (koku emisyonunun azaltılması amacıyla)
- Canlı tavuk taşıma modernizasyonu: Damızlık piliçlerin yetiştirme kümeslerinden kesimhaneye taşınması sırasında çevresel koşulların iyileştirilmesi.

Keskinoğlu’nun bir sonraki hedefi, yatırımlarına 2013 yılında da devam ederek entegre sanayileşme faaliyetlerine katkı sağlamaktır. Bu kapsamda yeni bir kesimhane inşa edilecek, ve Kayışlar’daki kuluçkahane ile Osmanlı’daki damızlık tesisi genişletilecektir. Mevcut durumda Keskinoğlu söz konusu tesisler için AİKB’den herhangi bir kredi beklentisi içerisinde değildir.

Keskinoğlu kapasite genişletme programına ait bu Teknik Olmayan Özet, Türk mevzuatı gereği tüm izinlerin alınmasına ek olarak uluslararası iyi uygulama gerekliliklerinin üstlenilmesi doğrultusunda şirketin çevresel ve sosyal bilgilendirme programının bir parçası olarak hazırlanmıştır. Projeye genel bakış, başlıca potansiyel çevresel ve sosyal etkiler ve Keskinoğlu’nun bu etkilerin yönetimine yaklaşımı hakkında genel bilgi vermesi amaçlanan bu doküman, mevcut ÇED dokümanlarına ek olarak kamuya açık bir doküman paketinin bir parçası olarak hazırlanmıştır.

2 Proje Tanımı

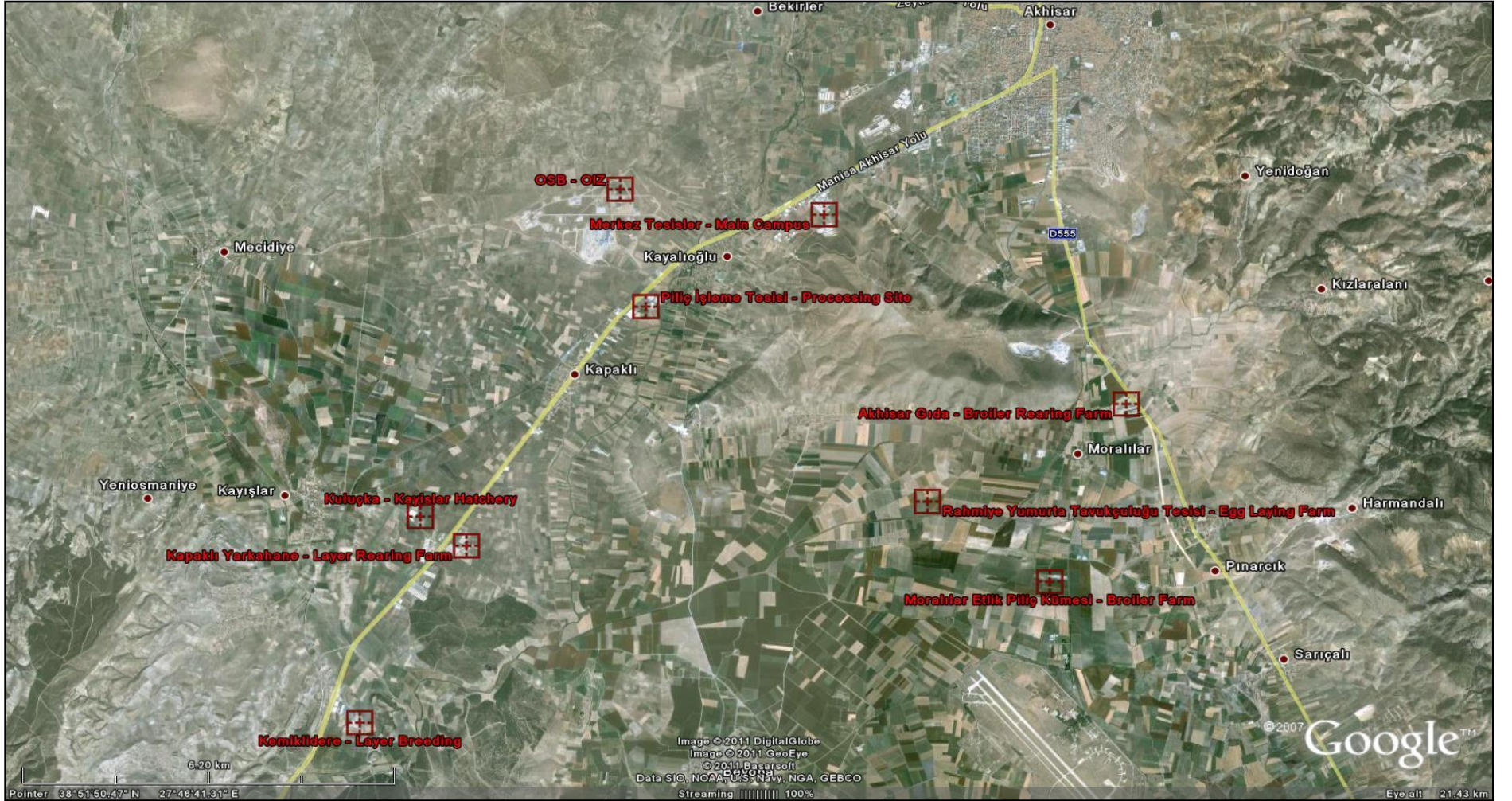
2.1 Genel Bakış

Keskinoglu, 2010 yılı yaklaşık 268 Milyon Euro'luk satışı ile Türkiye'deki en büyük yumurta üreticisi ve ihracatçısı ve aynı zamanda en önemli tavuk eti üreticisidir. Şirket aktiviteleri Akhisar'da (Türkiye) 10 km'lik bir yarıçapta bulunan 16 değişik yerleşkede sürdürülmektedir.

Keskinoglu'nun mevcut tesisleri aşağıda belirtildiği gibidir:

- İşleme Sahası – Akhisar şehir merkezinin yaklaşık 8.3 km güneybatısında, kesimhane, işleme, renderleme tesisi, atıksu arıtma tesisi, ileri işlem (pişirilmiş ürünler), kojenerasyon santrali, et ürünleri paketleme ve dağıtım ünitelerini içermektedir;
- Ana Kampüs - Akhisar şehir merkezinin yaklaşık 5 km güneybatısında yer alan Ana Kampüs, kuluçkahane, yumurtlama kümesleri, yumurta kutularının üretimi, yumurta paketleme, gübre işleme tesisi, yem üretimi, rüzgâr türbini ve genel depolama ünitelerini içermektedir;
- Organize Sanayi Bölgesi (OSB)- İşleme Sahası'nın batısında OSB'nin kuzeydoğusunda, Akhisar şehir merkezinin yaklaşık 7.8 km güneybatısında yer almaktadır. Yem üretim tesisi, yeni yumurta kutusu üretimi (2012 sonunda açılacak) ve proje inşaat alanlarını (bkz. Şekil 1) içermektedir;
- İşleme Tesisinin 12 km güneyinde, Kapaklı yakınlarında yer alan ikinci bir gübre işleme tesisi ve yarkahane;
- Kuyucak, Kemiklidere, Mecidiye, Pember, Bordo ve Sergirdim'de bulunan damızlık çiftlikleri (etlik piliç ve yumurta tavuğu);
- Kayışlar'da bir kuluçkahane;
- Rahmiye ve Kayalıoğlu'nda yumurta tavuğu kümesleri, ve
- Akhisar Gıda'da etlik piliç damızlık çiftliği.

Kapasite genişletme programı kapsamında planlanan yeni tesislerin (Bölüm 1'de sıralanan) konumlarını gösteren bir harita Şekil 1'de sunulmaktadır.

Şekil 1. Keskinöglü tesislerinin (Keskinöglü Yarka Yetiştirme İşletmesi Alanı da dahil) konumlarını gösteren harita

2.2 Çevresel Özellikler

Akhisar, 38°55'05"N 027°50'15"E koordinatlarında, Türkiye'nin batısında bulunan Ege Bölgesi'nde yer alan Manisa iline bağlı bir ilçedir. İlçenin deniz seviyesinden yüksekliği yaklaşık 93 m (305 ft), nüfusu ise 2009 verilerine göre 100.900'dür. Akhisar'ın çevresi dağınık köylerden oluşan çoğunlukla kırsal alanlarla çevrilidir. İlçe Akhisar Ovası üzerinde yer almaktadır. Ovanın verimli alüvyonlu toprağı Türkiye'deki tütün üretiminin yaklaşık %10'unun bu bölgede yetiştirilmesine olanak vermektedir. Tütünün yanı sıra zeytin de bölgede yetiştirilen en önemli mahsüller arasındadır. Alanın kuzeyinde Demirci ve Gölcük dağları, batısında ise Yunt Dağları bulunmaktadır.

Ege Bölgesi'nde yıllık yağış miktarı ortalama 645 mm (25 in) olarak ölçülürken, sıcaklıklar - 8°C (18°F) ile 43°C (109°F) arasında değişmektedir. Ortalama nem miktarı ise %69 olarak kaydedilmektedir. Türkiye sismik açıdan aktif bir bölgede yer almaktadır ve Akhisar'da da periyodik olarak küçük ölçekli depremler gözlenmektedir. Boğaziçi Üniversitesi Kandilli Rasathanesi ve Deprem Araştırma Enstitüsü kayıtlarına göre 4 Ağustos 2011 tarihinde Akhisar'da 3,5 büyüklüğünde bir deprem meydana gelmiştir.

Gördük Çayı alan içerisinde kuzey-güney yönlü akmakta ve Gediz Nehri ile Yenimahmudiye'de, Akhisar'ın yaklaşık 40 km güneybatısında birleşmektedir. Harita incelemeleri ve saha personelinden alınan bilgilere göre Akhisar bölgesinin ana akarsuyu olan Gördük Çayı Keskinoglu İşleme Sahası'nın da doğusundan geçmektedir. Saha personelinin bildirdiğine göre Akhisar'daki sanayi tesisleri (Keskinoglu İşleme Sahası da dahil olmak üzere), ve Akhisar Belediyesi atıksu arıtma tesisi, atıksularını Gördük Çayı'da deşarj etmektedir. Gördük Çayı zaman zaman yöre çiftçileri tarafından sulama suyu temini amaçlı kullanılmaktadır.

Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü tarafından hazırlanan Türkiye Hidroloji Haritası'na göre bölge zengin akifer özelliğine (yeraltı suyu kaynaklarına) sahiptir Yeraltı suyu, su temini açısından bölgedeki temel kaynak olarak nitelendirilmektedir. Keskinoglu tesislerinin su temini Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü'nün (DSİ) izni ile yeraltısuyu kuyularından sağlanmaktadır.

Üç ana kampüste bulunan tesislerin tamamı (kampüsler de dahil) Belediye imar planlarına göre sanayi faaliyetleri için ayrılmış sahalardır. OSB saha seçimi ve altyapı oluşturma faaliyetlerini kendi bünyesinde gerçekleştirmektedir. Bu bağlamda, Belediye, Valilik ve bakanlıkların ilgili il müdürlüklerinin katılımıyla oluşturulan bir komisyon tarafından tüm tesisler için bir Sağlık Koruma Bandı oluşturulmuştur. Söz konusu bantların genişliği tesisten tesise (yapılacak faaliyete göre) farlılık göstermekle birlikte, her bir tesis için oluşturulan sağlık koruma bandı o tesisin çit alanı içerisinde yer almaktadır. Bu aynı zamanda söz konusu sahalarda herhangi başka bir faaliyetin gerçekleştirilmemesi için uygulanan genel bir gerekliliktir.

Proje sahaları, milli park, tabiat parkı, sulakalan, tabiatı koruma alanı, yaban hayatı koruma alanı, biyogenetik rezerv alanı, biyosfer rezervi ve turizm alanları gibi bilinen herhangi bir hassas, korunan alan ve/veya koruma alanı içerisinde bulunmamaktadır. Ayrıca proje sahaları içerisinde bilinen herhangi bir anıt ya da kültür varlığı da bulunmamaktadır.

2.3 Sosyo-Ekonomik Özellikler

Manisa ili Türkiye'deki sanayi üretiminin %15'ine ev sahipliği yapan Ege Bölgesi'nde yer almaktadır. Manisa, İzmir'den sonra Ege Bölgesi'ndeki ikinci en büyük ticaret merkezidir ve tekstil sanayi, gıda maddeleri, deri ve tarım araçları gibi pek çok farklı ürünün ticareti için her zaman bir cazibe noktası olmuştur. Ayrıca son yıllarda büyüyen sanayi potansiyeli ile Manisa yabancı yatırıma da açık hale gelmiştir.

İzmir'i İstanbul ve Ankara'ya bağlayan (Türkiye'nin en büyük üç kenti) karayolları Manisa içerisinden geçmektedir. Trafik yükü gözönüne alındığında söz konusu yollar Türkiye'nin ana ulaşım ağında yer almaktadır. Ana karayollarının üzerinde bulunmasının yanısıra Manisa, İzmir'den Ankara'ya uzanan demiryolu sstemine de doğrudan bağlanmaktadır.

Akhisar ilçesindeki sanayi faaliyetlerinin kalbi Akhisar Organize Sanayi Bölgesi'nde (OSB) atmaktadır. OSB Akhisar bölgesi ve çevresindeki işsizlik oranlarının düşürülmesinde de önemli bir role sahiptir. OSB'de yer alan sanayi işletmeleri tarım mahsüllerinin işlenmesinden çiftlik hayvancılığına, Et Balık Kurumu tesislerinden tekstil fabrikalarına kadar geniş bir yelpazede hizmet vermektedir. Söz konusu işletmelerin tamamı uygulanan teknoloji ve istihdam kapasitesi açısından dünya çapında standartlara sahiptir.

Akhisar nüfusunun çoğunluğu Balkanlar'dan gelen göçmenlerden oluşmaktadır. Ayrıca, Akhisar ilçe merkez nüfusu büyük ölçüde çingenelerden oluşmaktadır. Son 10 yılda, ilçeye Doğu Anadolu ve Güneydoğu Anadolu bölgelerinden yoğun bir işgücü göçü gerçekleşmiştir. Bu göçler, gerek sanayi alanında, Keskinöglü gibi, gerekse tarım alanındaki iş olanaklarına bağlı olarak gerçekleşmektedir. Farklı etnik gruplar arasında önemli bir sorun yaşanmamaktadır.

Genişletme sahaları ile en yakın yerleşim birimleri arasındaki uzaklıklar Tablo 1'de verilmektedir.

Tablo 1. Genişletme Sahaları ile Yerleşim Birimleri Arasındaki Uzaklıklar

Saha	Uzaklık	Açıklama
İşleme Sahası	0,8km	Saha mevcut işletme sahasının yanında ana karayolu üzerinde yer almaktadır. En yakın yerleşim Kayalıoğlu'dur.
OSB, Akhisar	1,7km	Saha tarım alanları ile çevrili sanayi bölgesinin içerisinde yer almaktadır. En yakın yerleşim Kayalıoğlu'dur.
Rahmiye Tesisi	2,8km	En yakın yerleşim küçük kırsal bir köydür. Her ne kadar tesis trafiği için köyün içinden geçen yollar kullanılacak olsa da, üretim tesisi çiftliklerle çevrili bir alanda yer almaktadır.
Kayışlar	1,4km	Saha mevcut işletme tesisinde yer almaktadır ve etrafı tarım alanları ile çevrilidir. En yakın yerleşim olan Kayışlar genel olarak kırsal bir köydür.
Kapaklı	2,0km	Saha Kapaklı Köyü Kaynak mevkiinde yer almaktadır. En yakın yerleşim birimleri Proje sahasının 2 km kuzeyindeki Kayışlar ile 2,6 km kuzeydoğusunda yer alan Kapaklı köyleridir.

3 Bulguların Özeti

3.1 Genel Bakış

Proje sahalarına ait Çevresel ve Sosyal Durum Tespiti çalışmalarının temel sonuçları ile önerilen etki azaltıcı önlemler aşağıda sunulmaktadır. Bulgular, 1-5 Ağustos 2010 tarihleri arasında önceden belirlenmiş Keskinöglü işletmelerinde gerçekleştirilmiş olan saha keşif çalışmaları sırasında elde edilen bilgilere ve Keskinöglü personeli ile yapılan görüşmelere dayanmaktadır. Söz konusu zaman diliminde ziyaret edilen sahalar şu şekilde sıralanabilir; İşleme Sahası (kesimhane, işleme, ileri işleme (pişirme), atıksu arıtma, renderleme ve mevcut kojenerasyon tesisi), Ana Kampüs (yem fabrikası, viyol imalatı, yumurta ayırma ve paketlenme, gübre kurutma pilot tesisi ve gübre tesisi), Organize Sanayi Zonu (yeni viyol fabrikasının inşaat işleri, yeni lojistik merkezi ve yeni kojenerasyon santrali), Kayalıoğlu'ndaki serbest yumurta tavuğu yetiştirme kümesi (inşaat halinde), çiftçi ziyareti (canlı tavukların taşınmasının izlenmesi amacıyla), Kayışlar'daki kuluçkahane, Kemiklidere'deki yarkahane, Kuyucak'daki etlik piliç damızlık kümesi (inşaat halinde), Akhisar Gıda etlik piliç yetiştirme kümesi ve Rahmiye yumurtlama tavuğu yetiştirme kümesi.

3.2 Mevcut Faaliyetler

Bu bölümde sunulan bulguların sonuçları Bölüm 4.1'de detayları verilen Çevresel ve Sosyal Eylem Planı (ÇSEP) kapsamında incelenmektedir.

Mevcut durumda, Keskinöglü'nün faaliyetleri resmi bir çevresel yönetim sistemine bağlı değildir. Şirket çalışanlarına belli çevresel sorumluluklar verilmiştir ve personel gerek tüm şirket bünyesinde çevresel yönetim stratejilerinin iyileştirilmesi, gerekse resmi bir çevresel yönetim sisteminin uygulanması konusunda gerekli adımları atmaya hazırdır.

Çevresel ve Sosyal Durum Tespiti çalışmaları sırasında belirlenen ve Şirket'in çevresel ve sosyal gerekliliklerle uyumu ile ilgili karşılaşması muhtemel bir takım sorunlar aşağıda belirtilmiştir:

Çevresel İzinler: Çevre ve Orman Bakanlığı (Bakanlık) İl Müdürlüğü, 2010 yılı Haziran ayında henüz bir emisyon izni olmadığı için Keskinöglü'na Ana Kampüs ile ilgili olarak bir ceza kesmiştir. Bakanlık tarafından gerekli görülen düzeltmeler tamamlanmış durumdadır. Tesis, şu anda, genel bir çevre izni alınması için tesis emisyon izni için gerekli olan revizyonları gerçekleştirme aşamasındadır. İşlem Sahası için de ayrıca bir emisyon izni gereklidir.

Atık Yönetimi: İşlem Sahası'nda atık yağların geçici olarak depolanması, tehlikeli atıklar ile inşaat ve yıkıntı atıkları ile ilgili uygunsuzluklar tespit edilmiştir. Ayrıca, kontamine ambalaj atıklarının yönetimi ve geri dönüşüme gönderilmesi ile ilgili sorunlar da gözlenmiştir. Rahmiye'de ise katı atıkların (genel atıklar) saha içerisinde herhangi bir kontrol olmaksızın gömüldüğü görülmüştür. Tıbbi atıklar genel atıklarla birlikte bertaraf edilmek üzere Belediye tarafından toplanmaktadır. Atık yönetimi ve azaltılması ile ilgili hususlar çevresel yönetim sistemine dahil edilecektir.

Ambalaj Atıkları: Sahada ambalaj olarak karton kutu kullanımı oldukça yaygındır. Şirket bu durumu tespit etmiştir ve karton kutu yerine yeniden kullanılabilir plastik tablaların kullanımını gözden geçirmektedir.

Atıksu: Keskinoglu faaliyetleri sonucu açığa çıkan atıksuların Gördük Çayı'na deşarjından önce arıtılması için İşlem Sahası'nda ana bir atıksu arıtma tesisi bulunmaktadır. Her ne kadar atıksu deşarjı Türk mevzuatına uygun bir şekilde gerçekleştirilse de, Gördük Çayı'nın gerek memba gerekse mansabında yapılan gözlemler sonucunda, suyun görünümünde önemli farklar olduğu kaydedilmiştir. Şirket akarsuyla ilgili olarak herhangi bir çevresel izleme faaliyeti gerçekleştirmemektedir. Yapılan görsel gözlemlere dayanarak (herhangi bir su örneği alınmaksızın), Gördük Çayı'na yapılan deşarjın AB Kentsel Atıksu Arıtma Direktifi (91/271/EEC) gerekliliklerini karşılamadığı sonucuna varılmıştır. Atıksu Arıtma Tesisi ile ilgili iyileştirme faaliyetlerine ÇSEP'de yer verilmektedir.

Su Temini: Su temini ile ilgili hususların Keskinoglu tarafından yakından takip edildiği ve işlem uniteleri ile etlik piliç ve yumurta tavuğu tesislerine gerekli kalitede suyun sağlandığı anlaşılmaktadır. Kullanılan su kuyularının tamamı Yerel Yönetim tarafından verilen bir izne tabidir.

Planlama ve Raporlama: Türk mevzuatına göre inşaat faaliyetlerinin başlaması için bir "ÇED Olumlu" kararının ve söz konusu kararı takiben ilgili inşaat izinlerinin alınması gereklidir. Ancak, Rahmiye'de, 3 kümes ve iki farklı nokta için de inşaat faaliyetlerine ÇED Olumlu Belgesinin Ocak 2012'de alınmasından önce başlanmıştır.

Tehlikeli Maddelerin Depolanması: Genel olarak tehlikeli atıkların depolanmasında ikincil bir koruma kullanılmamıştır (gerek büyük yığınlar, gerekse küçük çaplı atıklar için). Ayrıca, içinde tehlikeli madde bulundurma ihtimali olan bir takım artık tankların varlığı tespit edilmiştir. Depolanan tehlikeli atıkların tümüne ait bir envanter bulunmamaktadır. Tehlikeli maddelerin depolanması ile ilgili hususlar (ikincil bir koruma ve kullanılmayan tankların kaldırılması gibi) ÇSEP kapsamında ele alınmaktadır.

Asbest İçeren Maddeler: Şirket'in asbestle ilgili herhangi bir araştırması ya da uygulamaya koyduğu bir asbest yönetim planı bulunmamaktadır. Ancak ENVIRON tarafından viyol fabrikası (Ana Kampüs), gübre tesisi (Ana Kampüs) ve Akhisar Gıda etlik piliç yetiştirme kümeslerinde asbestli çimento içermesi muhtemel oluklu levhalar olduğu gözlenmiştir. Söz konusu çatı malzemesinin yüklenici bir firma tarafından değiştirilme aşamasında olduğu kaydedilmiştir.

Kontamine Toprak ve Yeraltı Suyu: ENVIRON, gözlem yaptığı sahalarda mevcut ve önceki faaliyetlere ilişkin olarak aşağıda sıralanan sorunlu olması muhtemel alanları tespit etmiştir:

- Proje sahalarında ve civardaki tesislerde toprak ve/veya yeraltı suyu kalitesi üzerine etkisi olabilecek önceki arazi kullanım uygulamalarına dair bilgi yetersizliği;
- Mevcut arazi kullanımı (yağ sızıntısı, atıklar için ikincil korumanın yetersizliği, kontrollü saha drenajı olmaması, vb. gibi);
- Sahada eski ve yeni ana trafo ve diğer istasyonların bulunması;
- İşlem Sahası'nda atık depolamadaki yetersizlik, özellikle yağ bidonlarının satıhsız zeminde açıkta depolanması;
- Rahmiye'de gözlenen atık bertarafı faaliyetleri; ve
- Akhisar Gıda'daki satıhsız zeminde asbest içermesi muhtemel maddelerin bulundurulması

Yukarıda belirtilen hususların tamamı mevcut ve ileriye dönük yönetim esaslarının belirlenmesi amacıyla Çevresel Yönetim Planı'na dahil edilecektir.

3.3 Planlanan Faaliyetler

Proje sahaları ve faaliyetlerine ilişkin bilgiler aşağıda verilmektedir.

3.4 Kojenerasyon Santrali

Tesis Tanımı

Akhisar'da bulunan Organize Sanayi Bölgesi'nde (OSB) beton bir bina içerisine yerleştirilmiş iki adet gaz yakıtlı kazandan oluşan yeni bir kojenerasyon santrali kurulacaktır. Santralde bulunan iki adet kazanda doğal gaz yakılması suretiyle elektrik (6 MW) üretilmektedir. Santralde üretilen elektrik yeni yumurta kutusu üretim tesisi dahil olmak üzere Keskinöglü'nün OSB'de gerçekleştirdiği faaliyetlerde kullanılacaktır.

İşleme Sahası'nda bulunan mevcut kojenerasyon santralının iyileştirilmesi planlanmaktadır. Bu iyileştirme ekstra 3 adet kazanın ve ekipmanların yeni bir beton taban ile birlikte kurulmasını içermektedir. İyileştirme yeni yumurta pastörizasyon tesisi ve otomatik ambara güç sağlamak üzere planlanmaktadır.

Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) Statüsü, Etkiler ve Etki Azaltıcı Önlemler

Yeni yapılacak olan kojenerasyon santrali ile mevcut santralin iyileştirilmesi için gerekli faaliyetler kapasitelerinin düşük olması sebebiyle Türk ÇED Yönetmeliği'nden muaftır. Manisa İl Çevre ve Orman Müdürlüğü'nden projenin ÇED'den muaf olduğunu teyit eden resmi bir yazı alınmıştır. Dolayısıyla, ÇED ile ilgili herhangi bir ilave çalışma yapılmasına ihtiyaç duyulmamaktadır.

Projenin inşaat ve işletme aşamalarında herhangi önemli bir etkisi olması beklenmemektedir. Küçük ölçekte gerçekleşecek olan tesis inşaatı gürültü, toz ve atık oluşumuna ve ayrıca bir takım sosyo-ekonomik etkilere (çoğunlukla halka yararlı) sebep olabilir. Tüm tesis inşaatlarında inşaat dönemi etkilerinin en aza indirgenmesi için çevresel yönetim planları (sağlık, güvenlik, izleme gibi hususları da içeren) hazırlanmalı ve tüm inşaat faaliyetleri süresince uygulanmalıdır. İşletme dönemindeki en önemli etkiler hava emisyonları, su kullanımı ve atık oluşumu şeklinde gerçekleşecektir. Tesiste doğalgaz kullanılacağı için önemli bir hava emisyonu olması beklenmemektedir. Tesiste kullanılacak olan su, ilgili izinler çerçevesinde, artezyen kuyularından sağlanacaktır. Belediye tarafından bertaraf edilecek

olan atıkların en aza indirgenmesine ve geri dönüşüme uygun olarak toplanmasına özen gösterilecektir. Atıksu OSB'nin kanalizasyon sistemine deşarj edilecektir.

3.5 Otomatik Soğuk Hava Deposu

Tesis Tanımı

Mevcut İşleme Sahası'na bitişik parselde bulunan arazide inşaatı devam etmektedir. Kesimhane ve işleme tesisinde üretilen paketlenmiş ürünler için depoları kapsamaktadır. Amonyak gazı sistemi kullanılan karton dondurucu ünitesi ile 10.000 paletlik bir kapasiteye sahiptir.

ÇED Statüsü, Etkiler ve Etki Azaltıcı Önlemler

Yeni yapılacak olan otomatik soğuk hava deposu da kapasitesinin düşük olması sebebiyle Türk ÇED Yönetmeliği'nden muaftır. Manisa İl Çevre ve Orman Müdürlüğü'nden projenin ÇED'den muaf olduğunu teyit eden resmi bir yazı alınmıştır. Dolayısıyla, ÇED ile ilgili herhangi bir ilave çalışma yapılmasına ihtiyaç duyulmamaktadır.

Projenin inşaat ve işletme aşamalarında herhangi önemli bir etkisi olması beklenmemektedir. Küçük ölçekte gerçekleşecek olan tesis inşaatı gürültü, toz ve atık oluşumuna ve ayrıca bir takım sosyo-ekonomik etkilere (çoğunlukla halka yararlı) sebep olabilir. Tüm tesis inşaatlarında inşaat dönemi etkilerinin en aza indirgenmesi için çevresel yönetim planları (sağlık, güvenlik, izleme gibi hususları da içeren) hazırlanmalı ve tüm inşaat faaliyetleri süresince uygulanmalıdır. İşletme döneminde atık ve atıksu yönetimi için otomatik soğuk hava deposunun yanında bulunan İşleme Sahası kullanılacaktır.

3.6 Yumurta Üretimi

Tesis Tanımı

Keskinöglü Rahmiye'de yumurta paketleme tesisi ve 3 milyon yumurta tavuğunun yerleştirileceği fazladan 18 adet yumurtlama kümesi inşasını planlamaktadır. Söz konusu kümesler halihazırda bulunan 3 adet kümese ek olarak yapılacaktır.

34.148 m²'lik bir alanda gerçekleştirilecek olan Rahmiye Projesi kapsamında 3.530.131 adet yumurta tavuğunun yetiştirilmesi planlanmaktadır. Proje alanının tamamı "Mutlak Tarım Arazisi" kapsamında değerlendirilmektedir. Arazinin tarım amacı kullanılması için gerekli izin Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu kapsamında, saha çevresindeki tarım arazileri ve faaliyetleri üzerine olası etkilerin önlenmesi amacıyla gerekli önlemlerin alınması şartıyla verilmiştir.

ÇED Statüsü, Etkiler ve Etki Azaltıcı Önlemler

Rahmiye için ÇED Olumlu Belgesi Ocak 2012'de alınmıştır.

İnşaat dönemi etkileri arazinin temizlenmesi, hafriyat, toprak kaldırma, kurutma faaliyetleri ile geçici atölyelerde gerçekleştirilecek olan faaliyetler ile kazı ve dolgu alanlarının (gerekli hallerde) oluşturulmasından kaynaklanacak olan etkilerdir. İnşaat sırasında meydana gelecek olan etkiler, herhangi bir küçük/orta ölçekli inşaat projesinden kaynaklanması muhtemel tipik çevresel ve sosyal etkilerdir. Genel arazi işlerine, yol iyileştirme çalışmalarına ve ulaşımına bağlı toz emisyonları olması muhtemeldir. İşçilerin, yerleşim birimlerinde oturanların (sahadan belli bir mesafede bulunmalarına rağmen) ve yerel flora ve fauna unsurlarının (hassas türler) etkilenmesi muhtemeldir. Yerleşimlere olan mesafe sebebiyle inşaat faaliyetlerinden kaynaklı gürültü oluşumunun herhangi bir etkisi olması beklenmemektedir. Yakıt ve diğer maddelerin kazayla dökülmesi toprak ve su kaynaklarının kirlenmesine sebep olabilir. Bina ve tesis inşaatı ayrıca inşaat atıklarının oluşumuna neden olacaktır. İnşaat faaliyetlerinden kaynaklı sosyal faydalardan bir tanesi yerel iş olanaklarının yaratılmasıdır. Bu durum, yerel firmaların yüklenici olarak istihdam edilmesi halinde olumlu bir etki olarak düşünülmelidir. Konuyla ilgili detaylar Ek Bilgi Paketi'nde sunulmaktadır.

İnşaat Yönetim Planları'nın (İYP) hazırlanması ve uygulanması, inşaat dönemi etkilerinin sistematik bir biçimde yönetilmesi için gerekli altyapıyı sağlayacaktır. İYP, atık emisyonları, su ve atıksu, trafik, sağlı ve güvenlik gibi konuların yönetimini içerecek şekilde hazırlanacaktır. Ayrıca, alana kontrollü girişin sağlanması halk sağlığı ve güvenlik yönetimi gibi konular açısından da önem arz etmektedir.

İşletme döneminde meydana gelecek olan etkiler tavukçuluk üretim endüstrisine özgü tipik etkilerdir. Söz konusu etkiler arasında katı atık oluşumu, atıksu yönetimi, hava emisyonları, amonyak ve koku, enerji ve su kaynaklarının kullanımı, tehlikeli maddeler ve hayvan hastalıkları sayılabilir. Planlanan tesisin, işsizliğin azaltılması, gelir seviyesinin artmasına, yaşam standartlarının yükselmesine, kırsal yerleşimlerin gelişmesine ve sosyal programların uygulanmasına sağlayacağı katkılar sebebiyle yöre halkının yaşam koşullarına olumlu etkiler sağlaması beklenmektedir. Konuyla ilgili detaylar Ek Bilgi Paketi'nde verilmektedir.

Planlanan faaliyetlere ilişkin bir özet Bölüm 4'de sunulmaktadır.

3.7 Kuluçkahane

Tesis Tanımı

Kuluçkahane projesi Şirket'in Kayışlar'daki arazisinde üçüncü yumurta kuluçkane ünitesinin yapımını kapsamaktadır. Yeni kuluçkahane döllenmiş yumurtaların 21 gün kuluçkada tutulduğu mevcut kuluçkahanelerle aynı şekilde işletilecektir. Kuluçkadan çıkan civcivler aşılandıktan sonra Şirket'in yetiştirme çiftliklerine alınmaktadır.

Etkiler ve Etki Azaltıcı Önlemler

Yeni yapılacak olan kuluçkahane Türk ÇED Yönetmeliği'ne göre ÇED'den muaftır. Manisa İl Çevre ve Orman Müdürlüğü'nden projenin ÇED'den muaf olduğunu teyit eden resmi bir yazı alınmıştır. Dolayısıyla, ÇED ile ilgili herhangi bir ilave çalışma yapılmasına ihtiyaç duyulmamaktadır.

Planlanan tesis alanda bu amaçla kullanılan üçüncü birim olacağı için, tesisin hâlihazırdaki yönetim uygulamalarından farklı bir uygulama gerektirecek herhangi bir etkisinin olması beklenmemektedir.

3.8 Yumurta Kırma ve Pastörizasyon

Tesis Tanımı

Yeni kurulacak olan yumurta kırma ve pastörizasyon tesisi mevcut İşleme Sahası'nın bitişiğinde bulunan arazide kurulacaktır. Tesis tamamlandığında günlük 864.000 yumurtanın paketlenip sıvı yumurta olarak satılması planlanmaktadır. İnşa edildiğinde, söz konusu ünite mevcut İşleme Sahası'nda bulunan atıksu arıtma tesisini, renderleme tesisini (yumurta kabuklarının işlenmesi için) ve kojenerasyon santralini (elektrik sağlamak amacıyla) kullanacaktır. Su Rahmiye'de bulunan kuyulardan 3.5 km'lik iletim hattı yoluyla temin edilecektir.

Etkiler ve Etki Azaltıcı Önlemler

Yeni yapılacak olan yumurta kırma ve pastörizasyon tesisi Türk ÇED Yönetmeliği'ne göre ÇED'den muaftır. Manisa İl Çevre ve Orman Müdürlüğü'nden projenin ÇED'den muaf olduğunu teyit eden resmi bir yazı alınmıştır. Dolayısıyla, ÇED ile ilgili herhangi bir ilave çalışma yapılmasına ihtiyaç duyulmamaktadır.

Tesiste açığa çıkacak olan atıksular ve atıklar, tesisin yanına kurulacağı İşleme Sahası'nda bulunan atıksu arıtma ve renderleme tesislerine gönderilecektir. Renderleme tesisi yeni olması sebebiyle artan atık maddeyi kaldırabilecek potansiyele sahiptir. Ayrıca Şirket artan talebi karşılaması için atıksu arıtma tesisini de geliştirmeyi planlamaktadır. Tesisin elektrik ihtiyacı mevcut kojenerasyon tesisinden karşılanacaktır. Dolayısıyla, tesisle ilgili önemli bir etki beklenmemektedir.

3.9 Lojistik Merkezi

Tesis Tanımı

OSB'de bulunan merkezin yapımı ile tesise 1.500 m²'lik bir depolama ünitesi kazandırılmış olacaktır. Ayrıca, 15 adet soğutuculu kamyon satın alınacaktır. Keskinöğlü ürünleri buradan müşterilere gönderilecektir.

Etkiler ve Etki Azaltıcı Önlemler

Lojistik merkezinin yapımı projesi Türk ÇED Yönetmeliği'ne göre ÇED'den muaftır. Projele ilgili kaynaklı trafik yükünde beklenen artış trafik yönetim planı ile kontrol altında tutulacaktır.

Ayrıca, OSB'yi İşleme Sahası'na ve Ana Kampüs'e bağlayan Manisa-Akhisar Karayolu göz önüne alındığında, artan trafik yükünün önemli bir etkisi olması beklenmemektedir.

3.10 Gübre Kurutma Sistemi

Tesis Tanımı

Bu proje bütün kafeslerde geniş kapsamlı bir çevresel iyileştirmeyi (kokunun azaltılmasına yönelik) sağlayacaktır. Mevcut durumda, Ana Kampüs'te işletme aşamasında bulunan pilot tesiste, tavuk dışkıları kümeslerden konveyör sistemiyle toplanmakta ve 12 saat süreyle 4 katlı bir sistemde 2 gün boyunca kurutulmaktadır. Nemliliğin % 70'den % 20'ye indirilmesi sağlandıktan sonra kurutulan dışkının gübre fabrikasına gönderilmesi planlanmaktadır.

Etkiler ve Etki Azaltıcı Önlemler

Pilot tesisin başarılı olması halinde, bu proje diğer kümeslere de uygulanacaktır. Nem oranının düşürülmesiyle hem koku problemi azaltılacak, hem de hayvan dışkıları daha etkin bir biçimde işlenecektir. Bu yolla ayrıca gübre fabrikasındaki kokunun da azaltılması sağlanacaktır.

3.11 Canlı Tavuk Taşıma Modernizasyonu

Tanım

Modernizasyon projesi, etlik piliçlerin kesimhaneye taşınmak üzere yetiştirme kümeslerinden kasalara transferiyle ilgili iyileştirme çalışmalarını kapsamaktadır. Keskinöğlü, bu iş için özel olarak tasarlanmış forkliftler kullanarak tavukları ambarlardan alarak kasalarda paketlemeyi ve daha sonra da bu kasaları yine forkliftler aracılığıyla kamyonlara taşımayı planlamaktadır. Şirket mevcut durumda tavukları elle toplamaktadır. Tavukları yakalayanlar bir seferde altı tavuğu ayaklarından yakalayarak kamyonun arkasındaki kafeslere yerleştirmektedirler. Bu durum tavuklarda strese ve çeşitli rahatsızlıklara sebep olmaktadır. Şirket, etlik piliç kümeslerine girerek bu işi gerçekleştirebilecek palet taşıyıcılar için gerekli yatırımı yapmaya hazırlanmaktadır.

Etkiler ve Etki Azaltıcı Önlemler

Şirket transfer için kullanacağı kasaları palet taşıyıcılara istifleyebilecektir. Bu da tavukların yakalandıktan sonra başaşağı geçirecekleri süreyi azaltacaktır. Bu durum aynı zamanda tavukların kümeste yarı aydınlık bir ortamda yakalanması anlamına geleceği için tavuklarda daha az strese yol açacaktır.

3.12 Kapaklı Yarka Yetiştirme Tesis

Tesis Tanımı

Proje mevcut Etlik Piliç Damızlık Tesis'i'nin (10 kümeste üretim dönemi başına 40.000 tavuk kapasiteye sahip) Yarka Yetiştirme Tesis'i'ne dönüştürülmesini kapsamaktadır. Bu amaçla mevcut kümeslere uygun kafes sistemlerinin yerleştirilmesi ile gerekli değişikliklerin yapılması planlanmaktadır. Proje herhangi yeni bir ilave binanın (örn.kümes) yapımını içermemektedir. Dolayısıyla, mevcut kümeslerin sayısı ve boyutları (örn. Yükseklik ve izdüşüm alanı) korunacaktır. Proje mevcut faaliyetler ile inşaat işlerinde, halihazırdaki kümeslerin dönüştürülmesi ve işletme faaliyetlerinde meydana gelecek bir takım değişiklikler (örn.ısıtma ve havalandırma) olarak tanımlanabilir.

Söz konusu tesis, Keskinöglü'nün civciv yetiştirme ve besleme yönetimi ile gübre bertarafı ve olgun tavukların dağıtım faaliyetleri ile entegre bir biçimde işletilecektir.

ÇED Statüsü, Etkiler ve Etki Azaltıcı Önlemler

Kapaklı'daki mevcut etlik piliç damızlık tesisinin yarka yetiştirme tesisine dönüştürülmesi projesi ile ilgili ÇED süreci tamamlanmıştır. ÇED kapsamında mevcut binaların dönüşümü ve geliştirilmesi ele alınmış ve yeni bir inşaatın gerekmediği belirtilmiştir. Nihai ÇED Raporu Bakanlık tarafından onaylanmıştır. Normal koşullar altında bir sonraki adım Bakanlık tarafından "ÇED Olumlu Kararı"nın onanmasıdır.

Kapaklı ÇED Raporu, benzer bir ÇED raporunda olması beklenen tüm çevresel hususları içerek şekilde hazırlanmıştır (örn. Biyolojik Çevre, Jeoloji, Sucul Çevre, Su Kullanımı ve Atıksu Yönetimi, Atık Yönetimi, Hava Kalitesi, Gürültü Yönetimi, Hijyen ve Sağlık, Sosyo-Ekonomi). Ancak raporun bir takım bölümlerinde sunulan değerlendirmelerin desteklenmesi amacıyla dahafazla destekleyici bilgiye ihtiyaç duyulacağı sonucuna varılmıştır:

Mevcut etlik piliç damızlık tesisinin yarka yetiştirme tesisine dönüştürülmesi kapsamında herhangi yeni bir inşaatın gerçekleşmeyecektir. Ancak kazan dairesi, kazan emisyon bacası, septik tanklar ile atıksu tankları, harici alanların zemin kaplaması, yem silosu ve drenaj altyapısı gibi tesislerin inşaatı sırasında herhangi bir küçük/orta ölçekli inşaat projesinden kaynaklanması muhtemel tipik çevresel ve sosyal etkilerin meydana gelmesi olasıdır. Proje'nin inşaat dönemi faaliyetleri mevcut kümesler ile tesislerin dönüştürülmesinden ibaret olduğu için, Proje kapsamında herhangi bir dolgu faaliyet gerçekleştirilmesi söz konusu olmayacaktır. Ayrıca, tüm iyileştirme işleri kapalı mekanlarda (örn. Kümeslerde) gerçekleştirilecektir. Dolayısıyla, Proje'nin inşaat döneminde hava emisyonlarının (örn. Toz veya gaz emisyonları) sorun teşkil etmesi beklenmemektedir. Yerleşimlere olan mesafe sebebiyle inşaat faaliyetlerinden kaynaklı gürültü oluşumunun herhangi bir etkisi olması beklenmemektedir. Yakıt ve diğer maddelerin kazayla dökülmesi toprak ve su kaynaklarının kirlenmesine sebep olabilir. Bina ve tesis inşaatı ayrıca inşaat atıklarının oluşumuna neden olacaktır. İnşaat faaliyetlerinden kaynaklı sosyal faydalardan bir tanesi yerel iş olanaklarının yaratılmasıdır. Bu durum, yerel firmaların yüklenici olarak istihdam edilmesi halinde olumlu bir etki olarak düşünülmelidir. Konuyla ilgili detaylar Ek Bilgi Paketi'nde sunulmaktadır.

İnşaat Yönetim Planları'nın (İYP) hazırlanması ve uygulanması, inşaat dönemi etkilerinin sistematik bir biçimde yönetilmesi için gerekli altyapıyı sağlayacaktır.

İşletme döneminde meydana gelecek olan etkiler tavukçuluk üretim endüstrisine özgü tipik etkilerdir. Söz konusu etkiler arasında katı atık oluşumu, atıksu yönetimi, hava emisyonları, amonyak ve koku, enerji ve su kaynaklarının kullanımı, tehlikeli maddeler ve hayvan hastalıkları sayılabilir. Planlanan tesisin, işsizliğin azaltılması, gelir seviyesinin artmasına, yaşam standartlarının yükselmesine, kırsal yerleşimlerin gelişmesine ve sosyal programların uygulanmasına sağlayacağı katkılar sebebiyle yöre halkının yaşam koşullarına olumlu etkiler sağlaması beklenmektedir. Konuyla ilgili detaylar Ek Bilgi Paketi'nde verilmektedir.

Planlanan faaliyetlere ilişkin bir özet Bölüm 4'de sunulmaktadır.

3.13 Kümülatif Etkiler

Tavuk yetiştirme ve işleme tesisleri ile ilgili kümülatif etkiler genel olarak ÇED çalışmaları kapsamında değerlendirilmemektedir. Bunun sebebi, ÇED çalışmalarının daha ziyade proje sahası üzerine yoğunlaşmasıdır. Dolayısıyla, etki alanlarının çakışmadığı yerlerde, etkiler birarada değerlendirilmemektedir.

Rahmiye ÇED Raporu'nda da kümülatif etkilere yer verilmemiştir. Tesisin konumu ve sahasının mevcut kullanılm özellikleri dikkate alındığında, projeden kaynaklı etkiler dışında herhangi bir kümülatif etki beklenmemektedir.

Projenin bütününe bakıldığında, öngörülen tesisler ve tesislerde yapılacak olan değişiklikler dağınık konumda bulunmaktadır. Projelerin tamamı üretimi arttırmak üzere gerçekleştirildiği ve birbirlerine bağlı olarak yürütüldükleri için, her bir projenin bir diğeri üzerine etkisi söz konusudur. Dolayısıyla, Keskinoglu bünyesindeki projeler de kümülatif olarak değerlendirilebilir. Kümülatif etki değerlendirmesi, genel olarak, etkilenecek alandaki hassas çevrenin özellikleri dikkate alınarak yapılır.

Kümülatif etki değerlendirmesinde dikkate alınması gereken bir takım hususlar aşağıda sıralanmıştır:

- Trafik artışı: Makro ölçekte değerlendirildiğinde, trafik yükünde artış gözlenmesi söz konusudur. Bu durum kümülatif etkiler açısından değerlendirildiğinde özellikle ana yollarda sorun teşkil edebilir. Öngörülen işleme tesisleri ana karayolları üzerindedir. Dolayısıyla, artan trafik yükünün söz konusu karayollarının taşıma kapasitesi üzerine önemli bir etkisi olması beklenmemektedir.
- Gübre yönetimi (özellikle gübrenin kullanabileceği uygun tarım arazisinin varlığı): Şirket bünyesinde halihazırda gübre üreten iki adet gübre fabrikası faaliyet halindedir. Keskinöglü'nün tahminlerine göre üretilen gübre yönetimi ile ilgili yeterli donanım mevcuttur.
- Bulaşıcı hastalıkların hayvanlar arasında yayılması engellemek amacıyla sahalar ve tesisler arasında çapraz kontaminasyon riski, hastalıklı hayvanların bertarafını da içerecek şekilde gözönüne alınmalıdır. Çapraz kontaminasyon riskini azaltmak için Şirket'in tüm tesislerinde ciddi bio-emniyet önlemleri alınmaktadır. Ayrıca, yerleşim alanları ile diğer tesislere olan mesafeler de tesislerin kurulma aşamasında dikkate alınmaktadır. Dolayısıyla, kümülatif etkiler açısından söz konusu riskin en aza indirilmiş olacağı beklenmektedir.
- Mevcut altyapı (karayolu, demiryolu, atık kabul tesisleri, sağlık kurumları) üzerindeki baskı kümülatif etkiler açısından en önemli sorunu teşkil etmektedir. Ancak, saha gezisi sırasında Şirket temsilcilerinin belirtmiş olduğu üzere özellikle atık ve atıksu yönetimi için mevcut tesislerde yeterli kapasite bulunmaktadır. Bu bağlamda trafik üzerine birtakım baskılar olacaktır. Ancak ana yolların önemli riskler olmadan bu yükü kaldırması beklenmektedir.
- İstihdam ve enflasyon baskısı gibi konuları içeren sosyo-ekonomik etkiler: Şirket tarafından değerlendirmeye alınan sosyo-ekonomik etkiler tüm ilçeyi kapsamaktadır. Dolayısıyla, kümülatif etkilerin belli ölçüde değerlendirildiği söylenebilir.
- Su kullanımı: Su kullanımı üzerine etki bütün bölge için önemli konulardan biridir, ancak yeraltı suyunu çekmek amacıyla kullanılan bütün kuyular için su kaynaklarının kullanımı konusundaki yetkili kurum olan DSI'den izin alınmıştır. DSI söz konusu izin sürecinde bölgedeki su tedariği ve genel su kullanımı gibi konuları dikkate almaktadır.
- Hava emisyonları (koku dahil): Tesisler arasında yeterli mesafe bulunduğu için herhangi bir kümülatif etki beklenmemektedir.

4 Eylem Planı Özeti

4.1 Çevresel ve Sosyal Eylem Planı (ÇSEP)

Çevresel değerlendirme çalışmaları sonucunda uygulanacak yeni programlar ya da özel eylem planları aracılığıyla yönetimi gereken bir takım potansiyel etkiler tespit edilmiştir. Söz konusu etkiler bilgilendirme paketi kapsamında sunulan Çevresel ve Sosyal Etki Planı (ÇSEP) kapsamında ele alınmıştır. Şirket, AİKB'nin projeyi finanse etmeye karar vermesi halinde ÇSEP'i eksiksiz olarak uygulayacağını taahhüt etmiştir.

ÇSEP'nin gereksinimlerinden bir tanesi akredite bir çevresel yönetim sisteminin (ÇYP) uygulanması ve Çevre, İş Sağlığı ve Güvenliği için bir yöneticinin ve/veya ekibin atanmasıdır. ÇYP, Şirket'in sorumluluğunda olan çevresel yönetim, izleme ve devam eden çevresel iyileştirme uygulamaları için resmi bir çerçeve oluşturacaktır. Şirket, personelin eğitimi, İnşaat Dönemi Çevresel Yönetim Planlarının uygulanması, yüklenici firmaların ve mevcut operasyonların denetimi, atık, su ve enerji tasarrufu projeleri ve çevresel izinlerle uyumluluğun izlenmesi gibi ÇSEP'de listelenen diğer konuları da ÇYP'ye dahil etmelidir.

ÇSEP aynı zamanda Rahmiye Projesi için tüm ÇED çalışmalarının tamamlanması, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'ndan "ÇED Olumlu Kararı"nın alınması ve Paydaş Katılım Planı'nın uygulanması (bkz. Bölüm 4.2) gerekliliğini getirmektedir.

4.2 Paydaş Katılım Planı

Keskinöğlü, ÇSED sürecinin bir parçası olarak kapanış ve istişare için gerekli proje planlarının oluşturulması amacıyla uluslararası uygulamalarla uyumlu (AİKB Performans Standardı 10 gereği Kategori A projeleri için 'Bilgi Paylaşımı ve Paydaş Katılımı) bir Paydaş Katılım Planı hazırlamıştır.

Paydaş Katılım Faaliyetlerinin Özeti

Keskinöğlü 24 Mayıs 2011 tarihinde Rahmiye Köyü'nde bir Halkın Katılımı Toplantısı düzenlemiştir. Toplantının amacı yöre halkının yapılan yatırım hakkında bilgilendirilmesi ve proje ile ilgili olarak fikir ve önerilerinin alınması olarak belirlenmiştir. Toplantı sırasında olası bir sorun olarak yalnızca planlanan faaliyet sebebiyle sinek yoğunluğunda meydana gelebilecek artış gündeme gelmiştir. Ancak katılımcılara meydana gelebilecek herhangi olumsuz bir etkinin önüne geçilmesi amacıyla gübre kurutma sisteminin faaliyette olacağı açıklanmıştır.

Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği uyarınca, Kapaklı'daki Yarka Tesisi ile ilgili olarak da 2011 yılı Kasım ayında bir Halkın Katılımı Toplantısı düzenlenmiştir. Toplantının amacı yöre halkını projenin olası etkileri ve söz konusu etkilerin azaltılması için alınacak önlemler konusunda bilgilendirmek, ÇED sürecinde değerlendirilmek üzere halkın görüş ve önerilerini almak üzere belirlenmiştir. Yöre halkı tarafından gündeme getirilen başlıca konular gübre ve koku yönetimi ile ilgili olmuştur. Bu hususlar ÇED çalışmaları kapsamında dikkate alınmış ve alınacak önlemlerle ilgili detaylı açıklamalara ÇED Raporu'nda yer verilmiştir.

Bugüne kadar Keskinöğlü tarafından gerçekleştirilen tüm diğer faaliyetler yerel gereklilikler ve bölgede yapılan istişare sonuçları uyarınca ortaya konmuştur. Öngörülen yeni proje Keskinöğlü'na daha iyi yapılandırılmış bir bilgilendirme ve istişare programı hazırlamak için

de bir olanak sağlamaktadır. Ayrıca, halkın çeşitli şikayetleri olduğu takdirde bunların ele alınması için de yeni bir mekanizma kurulmuştur.

Planlanan İstişare Faaliyetleri

Proje paydaşları Paydaş Katılım Planı'nda detayları verildiği üzere belirlenmiştir. Paydaşlar, projeden doğrudan ya da dolaylı, olumlu ya da olumsuz olarak etkilenmesi muhtemel ve Proje ile ilgili görüş ve önerilerini bildirmek isteyen şahıs, kurum ve kuruluşlar olarak tanımlanmıştır.

Keskinoglu yeni yapıların inşaatı süresince tüm paydaşların ve yöre halkının tamamının bilgilendirilmesi ve kendileri ile istişare yapılması işe ilgili gerekli faaliyetleri gerçekleştirecektir. Başlıca çevresel ve sosyal etki değerlendirmesi dokümanları (söz konusu dokümanların oluşturduğu bir 'bilgilendirme paketi') istişareye temel oluşturması açısından halkın görüşlerine sunulacaktır. Proje süresince mevcut şikayet mekanizması (bkz. Şikayet Formu) uygulanmaya devam edilecektir.

Şikayet Formu

Referans No:	
Ad - Soyad	
İletişim Bilgileri Lütfen tercih ettiğiniz iletişim yöntemini işaretleyiniz (posta, e-posta, telefon)	☐ Posta ile: Lütfen yazışma adresinizi belirtiniz _____ _____ ☐ Telefon ile: _____ ☐ E-posta ile: _____
Tercih Edilen İletişim Dili:	☐ Türkçe ☐ İngilizce ☐ Diğer (.....)
Gizli EVET / HAYIR	
Şikâyetin Alınması (lütfen uygun olanı işaretleyiniz): kişisel, telefonla, katılım toplantısında, e-posta, posta, diğer(lütfen belirtiniz)	
Şikâyetin alındığını ve bu formun bir örneğinin şikâyet sahibine verildiğini onaylayınız.	
Evet/Hayır Tarih:	
Şikâyet Neden Olan Olayı Tarif Ediniz Nasıl bir olay gerçekleşti? Olay nerede gerçekleşti? Olaydan kimler etkilendi? Olayın sonuçları nelerdir?	
Olay/Şikâyet Tarihi	
	☐ Bir defaya mahsus olay/şikâyet (Tarih: _____) ☐ Birden çok gerçekleşti (Kaç defa? ____) ☐ Devam eden (halen yaşanmakta olan sorun)
Tarif ettiğiniz sorunun çözümü için ne yapılmasını bekliyorsunuz?	
Cevap	
Tarih	
Eylem	
Personelin Adı-Soyadı ve İmzası	
Şikâyetin Kapatılması	
Tarih	Sonlandırma

5 Özet

Proje daha ziyade mevcut alanlar ile faaliyetlerin genişletilmesi ve iyileştirilmesi ile ilgilidir. Projenin sosyal ve çevresel açıdan birçok etki yaratma potansiyeli bulunmakla uygun yönetim stratejilerinin uygulanması halinde söz konusu etkiler kısa süreli ve/veya görece küçük çaplı etkiler olacaktır.

Başlıca olumsuz etkiler, etki azaltıcı önlem ve eylemlerin bir özetiyle birlikte aşağıdaki tabloda sunulmaktadır.

Tablo 2. Etki ve Etki Azaltıcı Önlemlerin Özeti

Potansiyel Etki	Eylem/Etki Azaltıcı Önlem
Yıkım ve inşaat faaliyetleri	İnşaat dönemi çevresel yönetim planlarının (İ-ÇYP) hazırlanması ve uygulanması, iyi inşaat uygulamaları ve izlemelerin aşağıdakileri içerecek şekilde gerçekleştirilmesi: - Tehlikesiz/Tehlikeli atıklar için atık yönetimi; - Trafik yönetimi; - Bakım-temizlik, Sağlık ve güvenlik uygulamaları; - İnşaat işçileri için yönetmelik; ve - İnşaat işlerinin tamamlanmasından sonra sahanın eski haline getirilmesi
Hayvan refahı	Hayvan refahı ile ilgili politikaların uygulanması ve Ocak 2012’de ortaya konan daha yüksek standartlara uyum sağlamak için yeni AB politikalarının mevcut politikalara dahil edilmesi
Yeraltı suyu ve toprak kirliliği	İzinlerin alınması ve düzenli izleme yapılması.
Acil müdahale önlemleri	Her bir tesis için acil eylem planlarının hazırlanması (ilgili ekiplerin kurulması)
Hava emisyonları ve koku	Hava emisyonlarının yönetimi için ilgili sistemlerin kurulması (özellikle koku ile ilgili) ve düzenli izleme yapılması
Su kullanımı ve atıksuların arıtılması	Su kullanımının azaltılması, verimli su kullanımı ve yeraltı suyu kalitesinin izlenmesi için bir program oluşturulması; kontamine olmayan suyun geri dönüşümünün sağlanması; atıksuların uygun şekilde arıtılması ve bertaraf edilmesi ve deşarj suyu kalitesinin kontrol edilmesi
Sosyal etkiler	Paydaş Katılım Planı’nın uygulanması ve resmi bir şikayet mekanizmasının oluşturularak uygulamaya sokulması

Tablo 2’de belirtildiği üzere, belirlenen etkilerin büyük bir kısmı detaylı acil müdahale ve gübre yönetimi planlarını da kapsayan çevresel sağlık ve güvenlik yönetim sistemlerinin geliştirilmesi yoluyla yönetilebilecek etkilerdir. Çevresel ve sosyal etkilerin yönetilmesine ilişkin olarak geliştirebilecek eylem ve etki azaltıcı önlemlerle ilgili detaylı bilgi Çevresel ve Sosyal Eylem Planı’nda sunulmaktadır.

Proje aynı zamanda iş imkanlarını arttırmak ve ekonomik kalkınmaya katkıda bulunmak suretiyle bölgeye bir takım faydalar da sağlayacaktır.